

schulden nagelaten tot een totaal van f 85 000 waarvoor hij persoonlijk aansprakelijk was. De meeste activa van zijn beweging (kantoormeubelen, schrijfmachines, enzovoort) waren na de sluiting van haar bureaus door of met medeweten van de *Sicherheitspolizei* ontvreemd of versjacherd door de liquidateur die door Müller-Lehning, de commissaris voor de niet-commerciële verenigingen en stichtingen, benoemd was. Uit het Haagse hoofdkwartier verdwenen ook Meyers particuliere meubelen, zijn kleding en schoenen, zijn porselein, zijn schilderijenverzameling en bijna al zijn boeken; af en toe ontving hij daar wat van terug wanneer oud-leden van zijn beweging op de rommelmarkt in Den Haag boeken aangetroffen hadden die uit zijn bibliotheek afkomstig waren.

Van illegale contacten hield Meyer zich verre en hetzelfde geldt, dunkt ons, voor veruit de meeste oud-functionarissen van Nationaal Front. 'Na de opheffing', schreef Meyer later,

'is getracht, contact te blijven onderhouden. Door cursussen, kaartclubs enz. is dit in verschillende plaatsen ook gelukt. Toetredingen tot de NSB waren er praktisch niet. Op Nieuwjaarsdag, op de verjaardag van de beweging en van mij, kwamen er steeds vele honderden telegrammen en brieven'¹ -

'vele honderden'? Dat lijkt ons grootspraak. Want het moge waar zijn dat uit Meyers bewaardgebleven correspondentie blijkt dat inderdaad bij enkele tientallen medestanders uit Zwart c.q. Nationaal Front een sterke persoonlijke aanhankelijkheid aan Meyer gegroeid was, uit die correspondentie blijkt óók dat de solidariteit binnen Nationaal Front als geheel niet erg groot was. Met de opheffing van de beweging hadden de gesalarieerde krachten die op het hoofdkwartier werkten, van de ene dag op de andere hun inkomsten verloren. Meyer gaf onmiddellijk opdracht, te hunnen behoeve een steunactie te organiseren. De resultaten daarvan waren bedroevend en het gevolg was dat de stafleden van het hoofdkwartier zich, aldus Meyers secretaris in januari '42, 'aan hun lot overgelaten' voelden; zij vroegen zich af, 'waarvoor zij al die jaren gestreden hebben en offers hebben gebracht, terwijl blijkt dat, als het moet, in hun eigen kringen niet de minste offerzin bestaat.'²

Tegen de achtergrond van dit alles is het begrijpelijk dat het ontbindingsbesluit van 13 december '41 het einde betekende van de politieke activiteit zowel van Nationaal Front als van Arnold Meyer.

Maar voor een aantal leden van de Nederlandse Unie en ook voor de leden van het Driemanschap gold het tegendeel.

¹ Arnold Meyer: *Alles voor het vaderland*, p. 498.   ² Brief, 13 jan. 1942, van H. P. aan Arnold Meyer (archief Arnold Meyer, 1533).